

บันทึก

เรื่อง การไม่ใช้บังคับพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕
แก่ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ของส่วนราชการ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและของรัฐวิสาหกิจอื่นที่กำหนดโดยกฎกระทรวง (มาตรา ๔)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีหนังสือ ที่ นร ๖๕๐๕/๐๕๓๗ ลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๓๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาความว่า ตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๔ บัญญัติว่า “พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ของส่วนราชการ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและของรัฐวิสาหกิจอื่นตามที่จะได้กำหนดในกฎกระทรวง” และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๕ (พ.ศ.๒๕๓๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ กำหนดให้การรถไฟแห่งประเทศไทย บริษัทการบินไทย จำกัด และบริษัทขนส่ง จำกัดเป็นรัฐวิสาหกิจอื่นตามมาตรา ๔ ดังกล่าว

โดยที่ในปัจจุบันนี้ปรากฏว่า ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ฯ ได้จัดกิจการนำเที่ยวและมีส่วนร่วมในการดำเนินการนำเที่ยว ทั้งในลักษณะเป็นภารกิจประจำ หรือจัดบริการแก่บุคคลภายนอกทั่วไป ในการดำเนินการดังกล่าวบางครั้งได้ขอความอนุเคราะห์จากส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจให้การสนับสนุนบุคลากรด้านมัคคุเทศก์เพื่อทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ในการนำเที่ยวรายการต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ มิได้กำหนดขอบเขตหน้าที่มัคคุเทศก์ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจซึ่งไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จึงหารือว่า

๑. ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.๒๕๓๕ สามารถจ้างหรือมอบหมายให้บุคคลที่ไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์มาทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ในหน่วยงานนั้นได้หรือไม่

๒. ในการมอบหมายบุคคลทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ บุคคลดังกล่าวต้องเป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างที่ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากงบประมาณประจำของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจนั้นหรือไม่

๓. กรณีส่วนราชการหนึ่งจะจัดนำเที่ยว และขอให้ ททท.จัดมัคคุเทศก์ให้พนักงาน ททท.ซึ่งไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์สามารถไปทำหน้าที่มัคคุเทศก์ให้กับส่วนราชการดังกล่าวได้หรือไม่ หรือในกรณีที่มีการว่าจ้างโดยมีค่าตอบแทนแก่พนักงานททท.จะสามารถกระทำได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อหารือดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี) แล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ปัญหาที่ว่า ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ สามารถจ้างหรือมอบหมายให้บุคคลที่ไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์มาทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ให้หน่วยงานนั้นได้หรือไม่เห็นว่า มาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้บัญญัติไว้ชัดเจนแล้วว่า มิให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับแก่ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ของส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจตามที่กำหนดในกฎกระทรวง เมื่อส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายนี้มีความจำเป็นต้องประกอบธุรกิจนำเที่ยวตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ฯ ประสงค์จะใช้มัคคุเทศก์ ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจดังกล่าวย่อมจ้างหรือมอบหมายบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถเหมาะสมตามที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้นต้องการ ไม่ว่าบุคคลนั้นจะมีหรือไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์มาทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ให้ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้นได้ และเมื่อจ้างหรือมอบหมายบุคคลดังกล่าวแล้ว บุคคลนั้นก็กลายเป็นมัคคุเทศก์ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้น และไม่ตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ฯ

๒. ปัญหาที่ว่า ในการมอบหมายบุคคลทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ บุคคลดังกล่าวต้องเป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างที่ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากงบประมาณประจำของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจนั้นหรือไม่ เห็นว่า เมื่อได้วินิจฉัยปัญหาข้อที่ ๑ แล้วว่า ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ฯ ไม่จำเป็นต้องจ้างหรือมอบหมายเฉพาะผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์ตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ฯ มาทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ให้แก่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจนั้นแล้ว ผู้ซึ่งทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจดังกล่าว จึงไม่จำเป็นต้องเป็นข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างที่ได้รับเงินเดือนหรือค่าจ้างจากงบประมาณประจำของหน่วยงานและรัฐวิสาหกิจนั้น

๓. ปัญหาที่ว่า กรณีส่วนราชการหนึ่งจะจัดนำเที่ยว และขอให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) จัดมัคคุเทศก์ให้ พนักงาน ททท. ซึ่งไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์สามารถไปทำหน้าที่มัคคุเทศก์ให้กับส่วนราชการดังกล่าวได้หรือไม่ หรือในกรณีที่มีการว่าจ้างโดยมีค่าตอบแทนแก่พนักงาน ททท. จะสามารถกระทำได้หรือไม่เห็นว่า ในกรณีของส่วนราชการที่ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ฯ หากประสงค์จะให้ ททท. จัดมัคคุเทศก์ให้ พนักงาน ททท. ซึ่งไม่มีใบอนุญาตเป็นมัคคุเทศก์แต่ได้รับมอบหมายจาก ททท. ให้ทำหน้าที่เป็นมัคคุเทศก์ให้แก่ส่วนราชการอื่นที่ขอความอนุเคราะห์จาก ททท. พนักงาน ททท. ผู้ นั้นสามารถไปทำหน้าที่มัคคุเทศก์ให้แก่ส่วนราชการนั้นได้ หรือแม้จะเป็นกรณีที่ได้รับการว่าจ้างโดยมีค่าตอบแทนจากส่วนราชการใด ก็ย่อมกระทำได้โดยถือว่าส่วนราชการนั้นได้รับยกเว้นจาก

^๑ มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิใช่บังคับแก่ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ของส่วนราชการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และของรัฐวิสาหกิจอื่น ตามที่จะได้กำหนดในกฎกระทรวง

การบังคับใช้พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

(ลงชื่อ) อักษราทร จุฬารัตน
(นายอักษราทร จุฬารัตน)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๓๙

^๒ โปรดดูเชิงอรรถที่ (๑)